

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Велислава Николаева Костова
ВСУ „Черноризец Храбър“

На дисертационния труд на *Станимира Костадинова Минева*

На тема **„ИЗСЛЕДВАНЕ И ПОВИШАВАНЕ НА ЕФЕКТИВНОСТТА НА ФИНАНСОВИЯ МЕНИДЖМЪНТ НА СЪВРЕМЕННИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ“**, представен за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ по докторска програма „Организация и управление извън сферата на материалното производство (сигурност и отбрана)“.

1. Актуалност и значимост на разработвания научен проблем

1.1. Кратка характеристика на дисертационния труд

Дисертационният труд е в общ обем от 324 стр., от които основен текст – 201 стр. Структуриран е в увод, три глави с общо 19 параграфа, заключение, речник с използвани съкращения, списъци с използвани формули (101), таблици (16) и фигури (40), списък с използвана литература и 44 приложения. Общият брой използвани литературни източници е 130, от които 4 са публикации на автора на дисертацията, които са по темата на дисертационния труд. Използваните източници са коректно цитирани в текста.

Общото ми впечатление от дисертационния труд на докторант Станимира Минева е изключително положително. Тя не само задълбочено и комплексно анализира формулирания научен проблем, а и предлага подходящи за него решения.

1.2. Актуалност и значимост на представения в дисертацията научен проблем

Установеното несъответствие между функционирането на финансовата система при нормални условия и в условията на икономическа нестабилност, поражда необходимостта от синтезирането и систематизирането на универсални подходи, които са приложими във финансовите организации. Така се аргументира и актуалността на изследователския проблем, обусловена от липсата на единен подход (теоретически и методологически) за прилагането на финансовия мениджмънт в условията на криза. В своя дисертационен труд докторантът формулира и научен проблем, породен от наличието на несъответствие, водещо до противоречие, между прилагания финансов мениджмънт при кризи и този, прилаган в условията на относително стабилна бизнес среда. Това е предизвикателство пред финансовите институции за намиране на работещи решения за постигане на предварително планираните резултати в условията на нестабилност в средата, в която се развиват. В този смисъл, дефинираният научен проблем обуславя нуждата от

научна обосновка на ролята на финансовия мениджмънт във функционирането и развитието на финансовите структури, дефинирането на математически апарат за оценка на ефективността на финансовия мениджмънт и разработването на препоръки за неговото усъвършенстване в условия на криза и в нормални условия.

Ясно пояснена е необходимостта от провеждане на изследване за актуалното състояние на финансовия мениджмънт в страната, както и идентифициране на тенденциите в него, при отчитането на финансовия риск. В т.ч., отчетена е важността на прогнозирането на бъдещата икономическа ситуация в условия на криза при изготвянето на препоръки „за усъвършенстване на финансовия мениджмънт на финансовите организации“.

В дисертационния труд е формулирана следната научна задача: „Повишаване на ефективността на финансовия мениджмънт на съвременните организации може да се реализира, ако се определи временното му състояние и на базата на математически и статистически методи да се определят особеностите в неговото прилагане в условията на криза и в нормални условия на финансовата ситуация.“

Целта на предложената разработка е: „изследване, анализ на икономическата ситуация и създаване на модел за повишаване на ефективността на финансовия мениджмънт на съвременните организации в условия на криза и в нормални условия“.

Към така формулираната цел са формулирани три изследователски задачи, с изпълнението на които последователно се постига:

- Теоретична обосновка на понятийния апарат и изясняване на „същността и ролята на финансовия мениджмънт за ефективното функциониране на съвременните организации“.
- Разработване и апробиране на методология за мониторинг и подобряване на ефективността на финансовия мениджмънт във финансовите организации. На тази основа:
- Синтезиране и систематизиране на стратегически решения за резултатен финансов мениджмънт в условията на криза и в стабилна среда.

За обект на изследването са определени финансовите организации в страната, на примера на конкретна финансова институция.

Предмет на изследване в дисертационния труд е „повишаването на ефективността на финансовия мениджмънт, на финансовите потоци и кредитоспособността на финансовата институция“.

За разработването на дисертационния труд е използван разнообразен научен инструментариум, с което по недвусмислен и категоричен начин се показва значителната теоретична и приложна подготовка на докторант Минева.

Изграждането на текста е в съответствие с формулираната изследователска хипотеза, според която повишаването на ефективността на финансовия мениджмънт във финансовите организации може да се постигне

след диагностициране на текущото състояние и посредством математически и статистически методи да се определят особеностите в неговото прилагане в условията на криза и в стабилна среда.

С това може да се аргументира изследователския интерес да се изследва поведението на този тип организации, с оглед идентифицирането и систематизирането на работещ инструментариум за устойчив финансов мениджмънт в тях.

Темата е актуална и значима, а постигнатите резултати в нея имат научен и приложен характер в контекста на динамичната среда, в която се развиват финансовите институции.

Съдържанието на дисертационния труд съответства на посочената структура на разработката.

Ясно личи интересът на докторанта към темата, а професионалният опит, който Станимира Минева има и позволява качествено и с лекота да проведе дисертационното си изследване.

В Първа глава е направен преглед на теоретичния фундамент на финансовия мениджмънт. Изследвани са ключови понятия, изяснени са процеси, систематизирана е информация и са синтезирани изводи за особеностите на финансовия мениджмънт в бизнес организациите и по-конкретно тези, чийто предмет на дейност също е финансов. Последователно са изследвани и прецизно са аргументирани понятията: финансиране, финансов мениджмънт, обхват на финансовия мениджмънт, управление на дейностите във финансовия мениджмънт, вътрешен финансов контрол и инвестиране, среда и видове управление във финансовата организация, както и системата за финансово управление. Прецизно е аргументирано, че финансовият мениджмънт е „относително обособена самостоятелна област на теоретично познание и практика, явяващо се условие за успешно функциониране на съвременните финансови организации“. Формулиран е извод, че водещо за успеха на финансовата институция е съотношението между собствен и привлечен капитал, а умелото използване на подходящ инструментариум е предпоставка за успех дори в променлива и по-скоро нестабилна среда.

Във втора глава е предложена методология за повишаване на ефективността на финансовия мениджмънт. Синтезиран е подходящ, приложим математически апарат, посредством който може да се оцени и анализира организацията в контекста на нейното финансово управление. Направен е задълбочен, критичен анализ на приложимостта на простите и сложните лихвени проценти във финансовия мениджмънт, включително в условията на криза. Коментиран е оптимизационен модел, който включва 3 основни компонента – целева функция, ограничения и гранични условия. Въведени са определения за моментно и интервално финансово събитие и за финансов поток от Първи вид. Посочена е подходяща методология за повишаване на ефективността, като са анализирани адаптивни методи за обобщена прогноза и е предложен модел за вземане на решение и за избор на

инвестиция, чрез функцията за ефективност. Използвана е аналитична дефиниция по метода на Саати за йерархия на цели. Коректно са представени статистически методи за определяне на зависимостите между наблюдаваните величини. Проведени са корелационен, регресионен и факторен анализ. Подробно и подходящо е коментиран е рискът във финансовия мениджмънт, в т.ч. разпределението на загубите и щетите в дадена финансова организация. Определена е вероятността за получаване на неблагоприятни събития в даден времеви период. За измерване на финансовия риск е предложена скала с използване на функцията на Харингтън.

В Трета глава са формулирани стратегически решения за повишаване на ефективността на финансовия мениджмънт в „Устой Стандарт“ ЕАД чрез посочения във Втора глава инструментариум, като прецизно и задълбочено са коментирани получените резултати. Финансовият мениджмънт е анализиран в условията на криза (по време на Ковид-пандемията) и в нормални условия. На тази основа е разработена стратегия с научно аргументирани алтернативи за определяне, анализ и въздействие върху различните рискови ситуации.

В дисертационния труд по категоричен начин е показано, че финансовите организации „носят белезите на останалите организации“ и също като тях се нуждаят от ефективно стратегическо управление. От друга страна финансовият мениджмънт изисква детайлно планиране на факторите на средата, което подходящо е анализирано и аргументирано от докторант Минева.

Приемам предложените текстове на дисертационния труд за авторски и за лично дело на докторанта. Разработката се отличава с аналитичност и с подчертана научно-приложна стойност.

2. Оценка на научните резултати и приносите на дисертационния труд

Докторант Станимира Минева формулира два научни и три научно-приложни приноса. Приемам ги за авторски и логично следващи от текстовете в дисертацията. Смятам, че приноси 2.2. и 2.3. могат да се обединят, тъй като между тях има известна връзка.

Представената справка за наукометрия показва изпълнение на минималните изисквания за придобиване на ОНС „доктор“.

3. Критични бележки

Нямам съществени критични бележки към представения дисертационен труд и автореферата към него. Има известни технически неточности, включително по отношение на периода на дисертационното изследване (страница 34).

Не са посочени броя страници на публикациите на докторанта по темата на дисертационния труд, включително в списъка с използваната литература.

4. Заключение

Дисертационният труд на Станислава Минева се отличава с добре обмислена и логически изградена структура, която е в пълно съответствие със заявената в темата проблематика. Избраният подход за представяне на изложението позволява лесна проследимост при изпълнението на целта, формулираните към нея задачи и заявената авторова теза.

Присъщите за един дисертационния труд структуроопределящи елементи ясно и коректно са формулирани. Цитирането и позоваването на чужди теоретични и приложни разработки е коректно, а текстовете в разработката са дело на докторанта.

Всичко това ми дава основание да обобщя, че приемам представеният ми за становище дисертационен труд за завършено самостоятелно научно изследване.

Текстовете на дисертацията са в съответствие с посочения към нея автореферат. В него коректно са отразени всички приноси моменти на основната разработка.

Приемам представената разработка и автореферата към нея за отговарящи на законовите изисквания, посочени в Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за неговото приложение.

Приложена е Декларация от автора за изпълнение на минималните национални изисквания за ОНС „доктор“ в област на висше образование 3. „Социални, стопански и правни науки“ ПН 3.7. „Администрация и управление“, с което приемам, че са спазени и изискванията за наукометрия.

5. Оценка на дисертационния труд

Отчитайки безспорните предимства на предложения дисертационен труд, който има характер на завършено и стойностно научно изследване, с абсолютна убеденост предлагам на членовете на научното жури да присъдят на Станимира Костадинова Минева образователна и научна степен „доктор“ в професионално направление 3.7. „Администрация и управление“, докторска програма „Организация и управление извън сферата на материалното производство (сигурност и отбрана)“.

02.04.2025 г.
гр. Варна

Член на научното жури:
проф. д-р В. Николаева

STATEMENT

by Prof. Velislava Nikolaeva Kostova, PhD,
VFU „Chernorizets Hrabar“

On the dissertation of *Stanimira Kostadinova Mineva*

On the topic **„RESEARCH AND IMPROVEMENT OF THE EFFICIENCY OF FINANCIAL MANAGEMENT OF MODERN ORGANIZATIONS“**, submitted for the degree of Doctor of Education and Science (PhD) in the doctoral programme „Organization and Management Outside the Sphere of Material Production (Security and Defense)“.

1. Relevance and importance of the developed scientific problem

1.1. Brief description of the dissertation

The dissertation has a total volume of 324 pages, of which the main text - 201 pages. It is structured in an introduction, three chapters with a total of 19 paragraphs, a conclusion, a dictionary with used abbreviations, lists of used formulas (101), tables (16) and figures (40), a list of used literature and 44 appendices. The total number of used literature sources is 130, of which 4 are publications of the author of the dissertation which are on the topic of the dissertation work. The used sources are correctly cited in the text.

My overall impression of PhD student Stanimira Mineva's dissertation is extremely positive. She not only thoroughly and comprehensively analyzes the formulated scientific problem, but also proposes appropriate solutions for it.

1.2. Relevance and significance of the scientific problem presented in the dissertation

The established discrepancy between the functioning of the financial system under normal conditions and under conditions of economic instability raises the need to synthesize and systematize universal approaches that are applicable in financial organizations. Thus, the relevance of the research problem, conditioned by the lack of a unified approach (theoretical and methodological) to the application of financial management in crisis conditions is argued. In his dissertation, the doctoral student also formulates a scientific problem arising from the existence of a discrepancy, leading to a contradiction, between the applied financial management in crisis and that applied in the conditions of a relatively stable business environment. This is a challenge for financial institutions to find working solutions to achieve the pre-planned results in the conditions of instability in the environment in which they develop. In this sense, the defined scientific problem determines the need for scientific justification of the role of financial management in the functioning and development of financial structures, the definition of a mathematical apparatus to assess the effectiveness of financial management and the

development of recommendations for its improvement in crisis conditions and in normal conditions.

The need to conduct a study on the current state of financial management in the country, as well as identify trends in it, when taking into account financial risk is clearly explained. In particular, the importance of forecasting the future economic situation in crisis conditions is taken into account when drawing up recommendations „for improving the financial management of financial organizations.“

The following scientific task is formulated in the dissertation: „Increasing the efficiency of financial management of modern organizations can be realized if its temporary state is determined and on the basis of mathematical and statistical methods determine the peculiarities of its application in the conditions of crisis and in normal conditions of the financial situation.“

The purpose of the proposed development is: „research, analysis of the economic situation and creation of a model for increasing the efficiency of financial management of modern organizations in crisis and in normal conditions“.

Three research tasks have been formulated for this purpose, with the implementation of which is consistently achieved:

- Theoretical justification of the conceptual apparatus and clarification of the “essence and role of financial management for the effective functioning of modern organizations”.
- Develop and test methodology to monitor and improve the effectiveness of financial management in financial organizations. On this basis:
- Synthesis and systematization of strategic solutions for effective financial management in crisis conditions and in a stable environment.

The subject of the study is the financial organizations in the country, on the example of a specific financial institution.

The subject of research in the dissertation is “increasing the efficiency of financial management, financial flows and creditworthiness of the financial institution”.

A variety of scientific tools were used for the development of the dissertation, which in an unambiguous and categorical way shows the significant theoretical and applied preparation of the PhD student Mineva.

The structure of the text is in accordance with the formulated research hypothesis, according to which the improvement of the efficiency of financial management in financial organizations can be achieved after diagnosing the current state and using mathematical and statistical methods to determine the peculiarities of its application in the conditions of crisis and in a stable environment.

With this can be argued the research interest to study the behavior of this type of organizations, in order to identify and systematize working tools for sustainable financial management in them.

The topic is significant, and the results achieved in it are scientific and applied in the context of the dynamic environment in which financial institutions develop.

The content of the dissertation work corresponds to the mentioned structure of the development.

The doctoral student's interest in the topic is clearly evident, and the professional experience that Stanimira Mineva has allows her to carry out her dissertation research qualitatively and with ease.

The first chapter provides an overview of the theoretical foundation of financial management. Key concepts have been researched, processes have been clarified, information has been systematized and conclusions have been synthesized about the peculiarities of financial management in business organizations and in particular those whose object of activity is also financial. The following concepts have been studied and precisely argued: financing, financial management, scope of financial management, management of activities in financial management, internal financial control and investment, environment and types of management in financial organization, as well as the financial management system. Financial management is a relatively separate field of theoretical knowledge and practice, which is a prerequisite for the successful functioning of modern financial organizations. The conclusion is formulated that the leading factor for the success of the financial institution is the ratio between own and attracted capital, and the skillful use of appropriate tools is a prerequisite for success even in a volatile and rather unstable environment.

In the second chapter, a methodology for increasing the efficiency of financial management is proposed. An appropriate, applicable mathematical apparatus is synthesized, through which an organization can be evaluated and analyzed in the context of its financial management. An in-depth, critical analysis of the applicability of simple and complex interest rates in financial management is made, including in crisis conditions. An optimization model is discussed, which includes 3 main components - target function, constraints and boundary conditions. Definitions for instantaneous and interval financial event and cash flow of the first kind have been introduced. An appropriate methodology for improving efficiency has been identified by analyzing adaptive methods for summary forecasting and a model for decision making and investment selection through the efficiency function has been proposed. An analytical definition according to the Saati method for hierarchy of objectives was used. Statistical methods for determining the dependencies between observed quantities were correctly presented. Correlational, regression and factor analysis was performed. Risk in financial management, including the distribution of losses and damages in a financial organization was discussed in detail and appropriately. The probability of receiving adverse events in a given time period was determined. A scale using the Harrington function was proposed to measure financial risk.

In Chapter 3, strategic decisions are formulated to increase the efficiency of financial management in "Resilient Standard" EAD through the toolkit mentioned in Chapter Two, with precise and thorough commentary on the results obtained. Financial management is analyzed in crisis conditions (during the Covid pandemic) and in normal conditions. On this basis, a strategy with scientifically substantiated

alternatives for determining, analyzing and impacting on the various risk situations has been developed.

In the dissertation thesis it is shown categorically that financial organizations „bear the marks of other organizations“ and just like them need effective strategic management. On the other hand, financial management requires detailed planning of environmental factors, which is appropriately analyzed and argued by the PhD student.

I accept the proposed texts of the dissertation work as the authorship and as a personal work of the doctoral student. The development is characterized by analytical and with emphasized scientific-applied value.

2. Evaluation of the scientific results and contributions of the thesis

Doctoral student Stanimira Mineva formulated two scientific and three scientific-applied contributions. I consider them to be authorial and logical successors of the texts in the dissertation. I believe that the contributions can be combined as there is a certain connection between them.

The presented reference for scienceometry shows the fulfillment of the minimum requirements for obtaining an educational and scientific degree „Doctor“.

3. Critical notes

I have no substantive critical notes to the dissertation work presented and the author abstract accompanying it. There are some technical inaccuracies, including with respect to the period of the dissertation research (page 34).

The number of pages of the doctoral student's publications on the topic of the dissertation work, including the list of used literature, is not indicated.

4. Conclusion

Stanislava Mineva's dissertation is distinguished by a well-thought-out and logically constructed structure, which is in full compliance with the issues stated in the topic. The chosen approach to the presentation of the exposition allows easy traceability in the fulfillment of the objective, the tasks formulated for it and the declared author's thesis.

Structure-defining elements of a dissertation are clearly and correctly formulated. The citation and reference of other theoretical and applied developments is correct, and the texts in the work are the work of the doctoral student.

All this gives me reason to summarize that I accept the thesis submitted for my opinion as a completed independent scientific research.

The texts of the dissertation are in accordance with the self-abstract attached to it. It correctly reflects all the contributing points of the main development.

I accept the presented development and the abstract to it as meeting the legal requirements specified in the Law on the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria and the Regulations for its application.

Declaration by the author on compliance with the minimum national

requirements for educational and scientific degree „Doctor“ in higher education 3. „Social, business and legal sciences“, professional field 3.7. „Administration and management“, which I accept that the requirements for science are met.

5. Evaluation of the dissertation

Taking into account the indisputable advantages of the proposed dissertation work, which has the character of a completed and valuable scientific research, with absolute conviction I propose to the members of the scientific jury to award Stanimira Kostadinova Mineva an educational and scientific degree „Doctor“ in professional field 3.7. „Administration and management“, doctoral program „Organization and management outside the sphere of material production (security and defense)“.

02.04.2025
Varna

Member of the scientific jury:
Prof. V. Nikolaeva, PhD /...../